



Изх.№ 21/ 2022  
05.05.2022 год.

**КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД**

Вх. № 131-к  
Дата 05.05.2022 г.

**ДО  
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД  
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**СТ А Н О В И Щ Е**

**на Управителния съвет  
на Асоциацията на прокурорите в България  
по конституционно дело № 5/ 2022 на КС**

С Определение от 14.04.2022 год. по конституционно дело № 5/2022 год. по описа на Конституционния съд, на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията и чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд, е допуснато за разглеждане по същество искането на Главния прокурор на Република България за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 2, ал. 2 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 год. (обн., Дв, бр. 18 от 04.03.2022 год., в сила от 01.01.2022 год.).

С писмо - изх. № 117 КД/14.04.2022 год. по описа на Конституционния съд на Република България, е отправена покана до Асоциация на прокурорите в България да предостави становище по предмета на делото в 30 – дневен срок, считано от получаване на писмото.

Предмет на конституционното дело е установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 2, ал. 2, ред 4 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 год. (обн., ДВ, бр. 18 от 04.03.2022 год., в сила от 01.01.2022 год.). Тази разпоредба гласи: "Определя



АСОЦИАЦИЯ НА ПРОКУРОРИТЕ В БЪЛГАРИЯ  
ЧЛЕН НА МЕЖДУНАРОДНАТА АСОЦИАЦИЯ НА ПРОКУРОРИТЕ /IAP/

гр. София, ул. "Пиротска" № 7,  
тел.02/9219 330, fax 02/9885895  
E-mail : [apb@prb.bg](mailto:apb@prb.bg),  
Internet: <http://apb.prb.bg>

бюджетните разходи на органите на съдебната власт за 2022 г., както следва:  
Прокуратура на Република България – 332 794 000 лева,,.

Процедурата за приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 год. за определяне на бюджетните разходи на органите на съдебната власт, с включени такива и за Прокуратурата на Република България е започнала с Предложение на Пленума на Висшия съдебен съвет, който в съответствие с правомощията му по чл. 130а, ал. 2, т. 1 от Конституцията на Република България е предложил на Министерския съвет на Република България размерът на бюджетните разходи на Прокуратурата на Република България за 2022 год. да бъде 354 617 050 лева. След това Законопроектът за държавния бюджет на Република България е внесен в Народното събрание на 01.02.2022 год., с вносител Министерски съвет, като към него е приложено Предложението на Висшия съдебен съвет, включващо бюджетните разходи на Прокуратурата на Република България за 2022 год.

Към бюджетното Предложение на Висшия съдебен съвет е приложено Становище на Министерския съвет, с което за Прокуратурата на Република България се предлага бюджет в размер на 352 794 000 лева, т.е. с намаление от 1 823 005 лева.

Между първо и второ четене на така внесенния законопроект в Народното събрание е внесено Предложение на група народни представители, с което се предлагат изменения в чл. 2, ал. 2 от проекта на Закона за държавния бюджет на Република България, като на ред "Прокуратура на Република България, числото 352 794 000 лева се заменя с 332 794 000 лева. Мотивите за намаляването се изразявали в това, че се налагало намаляване на бюджетните разходи на Прокуратурата на Република България предвид отчитането на необходимостта от спешно реформиране и преструктуриране на Прокуратурата с оглед постигане на по-висока ефективност". Предложението на групата от народни представители е прието и така на второ четене на законопроекта бюджетните разходи на Прокуратурата на Република България са определени в разпоредбата на чл. 2, ал. 2, ред 4 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 год. окончателно на 332 794 000 лева, т.е. с предложеното между двете четения намаление от 20 000 000 лева.

Считаме за основателно Искането на Главния прокурор на Република България за обявяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 2, ал. 2 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 год. (обн., ДВ, бр. 18 от 04.03.2022 год., в сила от 01.01.2022 год.), а мотивите в тази



връзка, които предлагаме на Конституционния съд на Република България, са следните:

Разпоредбата на чл.2, ал. 2 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 год. противоречи на принципите по чл. 4, ал. 1, чл. 8, чл. 117, ал. 2 и ал. 3 от Конституцията на Република България принципите по чл. 4, ал.1, чл. 8, чл. 117, ал. 2 и ал. 3 от Конституцията на Република България, тъй като не отчита върховенството на закона в Република България, разделението на властите и независимостта на съдебната власт, гарантирана и чрез самостоятелността на нейния бюджет.

В разпоредбата на чл. 117, ал. 3 от Конституцията на Република България е посочено, че "Съдебната власт има самостоятелен бюджет". Тълкуването на нормата на чл.117, ал.3 от Конституцията на Р.България съобразно мястото ѝ в конституционната уредба в първата разпоредба и в следващата алинея, съгласно която: "Съдебната власт е независима. При осъществяване на своите функции съдиите, съдебните заседатели, прокурорите и следователите се подчиняват само на закона" показва значението, което отдава конституционният законодател на самостоятелността на бюджета на съдебната власт и на връзката между тази самостоятелност и независимостта на магистратите.

Във връзка със самостоятелността на бюджета на съдебната власт вече е налице произнасяне с Решение №18/16 декември 1993 г. по к.д. № 19/93 г. за тълкуване на чл. 117, ал. 3 от Конституцията относно самостоятелността на бюджета на съдебната власт. В посоченото Решение, на основание чл. 149, ал.1, т. 1 от Конституцията на Република България Конституционният съд е подчертал по еднозначен и категоричен начин, че бюджетът на съдебната власт е самостоятелен, както и че органите на изпълнителната власт (Министерски съвет, Министерство на финансите) не упражняват компетентности в процеса на съставяне, изпълнение и отчитане на бюджета. Тези органи само включват бюджета на съдебната власт като съставна част на годишния общодържавен бюджет, който Министерският съвет внася в Народното събрание. В същото Решение Конституционният съд на Република България е дал задължително тълкуване на нормата на чл. 117, ал.3 от Конституцията на Република България, че точният смисъл на тази конституционна норма има за принципно предназначение да отдели бюджета на съдебната власт от бюджетните компетентности на Министерския съвет по чл. 106 от Конституцията на Република България, за да осигури нейната независимост по смисъла на чл. 117, ал.2 от Конституцията на Република България. Затова съобразно посочените в



Предложението и в настоящето становище решения на Конституционния съд, изразяваме категорично становище за недопустимост чрез нарушаване на самостоятелността на бюджета – и в частност- чрез намаляване на бюджета на съдебната власт, тъй като по този начин се влияе на нейната независимост и се засяга възможността на магистратите да осъществяват своите конституционно определени функции.

Нормата на чл.5, ал.1 от Конституцията на Република България гласи: "Конституцията е върховен закон и другите закони не могат да и противоречат". С тази разпоредба се утвърждава върховенството на Конституцията като ядро на принципа на правовата държава и на конституционната демокрация. Принципите на върховенството на закона, правовата държава, разделението на властите и независимостта на съдебната власт са универсални конституционни принципи. На тях се основава цялата правна система на Република България, поради което тяхното нарушение означава нарушаване на тези основополагащи конституционни принципи. Поради това, за да защити конституционния ред, в чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България е утвърден институтът на контрола за конституционност, който е използван с искането за обявяване на противоконституционност на чл. 2, ал. 2 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 год.

В разглеждания случай бюджетните разходи на Прокуратура на Република България за 2022 год. са били определени от Пленума на Висшия съдебен съвет на 354 617 050 лева.

Молим, Конституционните съдии да отчетат при формиране на своето вътрешно убеждение за случая, че неслучайно в чл. 130а, ал. 2, т. 1 от Конституцията на Република България е посочено, че само Висшия съдебен съвет, чрез своя пленум може да приема проекта на бюджета на съдебната власт, защото същата разпоредба е в синхрон с принципите по чл. 4, ал. 1, чл. 8, чл. 117, ал. 2 и ал. 3 от Конституцията на Република България. Поради тази самостоятелност на бюджета на съдебната власт, именно предложения от Висшия съдебен съвет проект на бюджет на съдебната власт следва да бъдат включен ад хок в законопроекта за държавния бюджет за съответната календарна година, изготвян от Министерския съвет на основание чл. 87, ал. 2 от Конституцията на Република България.

Съгласно посоченото Решение №18 от 16 декември 1993 г. по к.д. №19/93г. за тълкуване на чл. 117, ал. 3 от Конституцията относно самостоятелността на бюджета на съдебната власт, Министерският съвет не е имал законова



АСОЦИАЦИЯ НА ПРОКУРОРИТЕ В БЪЛГАРИЯ  
ЧЛЕН НА МЕЖДУНАРОДНАТА АСОЦИАЦИЯ НА ПРОКУРОРИТЕ /IAP/

гр. София, ул. "Пиротска" № 7,  
тел.02/9219 330, fax 02/9885895  
E-mail : [apb@prb.bg](mailto:apb@prb.bg),  
Internet: <http://apb.prb.bg>

възможност да предлага намалението на предложения от Висшия съдебен съвет бюджет за Прокуратурата на Република България с 1 823 050 лева. Групата от народни представители в Народното събрание на Република България, които са предложили намалението на процесния бюджет на Прокуратурата на Република България с 20 000 000 лева, също не са имали тази законова възможност. След като Народното събрание на Република България е приело в чл. 2, ал. 2, ред 4 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 год. бюджетни разходи на Прокуратурата на Република България, които са с 21 823 050 лева по – ниски от предложените от Пленума на Висшия съдебен съвет по чл.130а, ал. 2, т. 1 от Конституцията на Република България, то тази разпоредба е в противоречие с принципите по чл. 4, ал.1, чл. 8, чл. 117, ал. 2 и ал. 3 от Конституцията на Република България, и в противоречие на посоченото Решение на Конституционния съд, с което е дадено тълкуване на тази самостоятелност на този бюджет, поради което същата следва да бъде обявена за противоконституционна. Нарушените с приемането на чл. 2, ал. 2, ред 4 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 год. принципи по чл. 4, ал. 1, чл. 8, чл. 117, ал. 2 и ал. 3 от Конституцията на Република България водят и до немалозначителни за Прокуратурата на Република България последици. Тези последици неминуемо ще се изразят в намаляване на разходите за командировки на магистрати и служители в Прокуратурата на Република България, които и без това са сведени до минимум; трудности по заплащанията на възнаграждения на вещи лица по досъдебни производства, разследванията по които поради фактическа или правна сложност, се водят от следователи; намаляване на разходите за преводачески услуги по сключени договори за писмени преводи на официални документи, както и за изпълнение на поръчките по молбите за международна правна помощ, които също и без това са сведени до минимум; прецизиране на разходите за канцеларски материали и офис консумативи за ползвана компютърна техника, които също са сведени до минимум; консумацията на ел.енергия и топлоенергия в ползвани сгради. Същевременно, Прокуратурата на Република България няма самостоятелни източници на доходи, които да компенсират тези законоустановени разходи. Тези обективни обстоятелства, водещи до затруднения на работния процес на магистрати и служители в системата на Прокуратурата на Република България са били отчетени при определянето на бюджета на Прокуратурата на Република България от Висшия съдебен съвет и затова неговото предложение е било същите да са равни на 354 617 050 лева, който бюджет обаче противоконституционно е намален с 21 823 050 лева с



приемането на чл. 2, ал. 2, ред 4 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 год., именно поради което за същата е направено Искане за обявяването ѝ за противоконституционна.

По тези причини смятаме, че мотивите за намаляването на бюджета се явяват и логически несъстоятелни, тъй като обикновено реформите изискват повече средства, а не по-малко, освен при съкращение на функциите на ПРБ и оттук нейния състав, но това е възможно само с промяна на Конституцията на Р.България от Велико Народно събрание, предвид конституционната установеност на функциите на Прокуратурата и мястото ѝ в държавната власт.

В допълнение следва да се отбележи, че мотивите, с които е внесено искането за намаляване на бюджета на Прокуратурата на Р.България- „предвид отчитането на необходимостта от спешно реформиране и реструктуриране на Прокуратурата на Р.България“ са по същество политически и представляват оценка на ефективността на ПРБ. Намаляването на бюджета е направено, без да са станали факт каквито и да било реформи и без да е се определи какво изменение в нуждите на Прокуратурата ще настъпи, за да бъде обосновано такова намаление. По този начин чрез намаляване на бюджета на ПРБ се стига до своеобразно „наказание“ за магистратите от ПРБ, при това не за начина, по който работят, а заради „неефективната организация“. Тази организация обаче е създадена от Конституцията на Р.България и ЗСВ, които са приети, съгласно Конституцията на Р.България от Народното събрание, което може да промени устройството на Прокуратурата на Р.България и на съдебната власт, при спазване на конституционно определените си правомощия, без да засяга функционирането на Прокуратурата чрез ограничаване на бюджета ѝ. В този смисъл намаляването на поискания и обоснован от ВСС бюджет на Прокуратурата на Р.България се явява пряко засягане на принципа на разделението на властите, както и независимостта на съдебната власт, установена от разпоредбата на чл.117, ал.2 от Конституцията на Р.България.

Поради изложеното, намираме, че са налице основания да се обяви за противоконституционна разпоредбата на чл. 2, ал. 2, ред 4 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 год., тъй като същата, противоречи на чл. 117, ал. 3 от Конституцията, уреждащ в императивен вид самостоятелността на бюджета на съдебната власт.

С оглед горните съображения предлагаме на Конституционният съд, на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията да приеме, че разпоредбата на чл. 2, ал. 2, ред 4 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 год. (обн., ДВ, бр. 18 от 04.03.2022 год., в сила от 01.01.2022 год.)



АСОЦИАЦИЯ НА  
ПРОКУРОРИТЕ  
В БЪЛГАРИЯ

АСОЦИАЦИЯ НА ПРОКУРОРИТЕ В БЪЛГАРИЯ  
ЧЛЕН НА МЕЖДУНАРОДНАТА АСОЦИАЦИЯ НА ПРОКУРОРИТЕ /IAP/

гр. София, ул. "Пиротска" № 7,  
тел.02/9219 330, fax 02/9885895  
E-mail : [apb@prb.bg](mailto:apb@prb.bg),  
Internet: <http://apb.prb.bg>

противоречи на принципите по чл. 4, ал. 1, чл. 8, чл. 117, ал. 2 и ал. 3 от Конституцията на Република България и да обяви същата за противоконституционна.

С уважение,  
Владимир Николов  
Председател на Асоциацията на прокурорите в  
България

